



*Mätstationen vid Gussarvsgatan i Hedemora där partikelmätning pågår.*

#### **Partikelmätningar i Hedemora**

Partikelmätningarna fortsätter planenligt året ut. Kostnaden delas mellan Dalarnas Luftvårdsförbund och Hedemora kommun. Det rapporteras om lägre partikelhalter i år, troligen på grund av en mild vinter. Mätningarna kan följas på [dalaluft.se](http://dalaluft.se).

#### **Luftvårdsförbundets mätstrategi**

Det finns en arbetsplan och kontrollstrategi för 4-5 år framåt. Partikelmätningar fortsätter och det blir i Ludvika nästa år. Utsläpp från vedeldning i norra delen av länet mäts och även punktutsläpp från industrier.

#### **Luftvårdsförbundens uppgifter**

I Sverige finns tolv luftvårdsförbund. Flera av dem har funnits sedan 1980-talet och de flesta följer länens gränser. I luftvårdsförbunden ingår vanligtvis kommuner, länsstyrelsen och företag. I början var förurningen en viktig och samlande fråga för luftvårdsförbunden, idag

har flera av förbunden, utöver övervakningen i regional bakgrund, en samordnande roll inom tätortsövervakningen.

Blekinge Kustvatten och Luftvårdsförbund  
Dalarnas Luftvårdsförbund  
Jönköpings läns Luftvårdsförbund  
Kalmar läns Luftvårdsförbund  
Kronobergs Luftvårdsförbund  
Luftvårdsförbundet i Göteborgsregionen  
Luftvårdsförbundet för Västra Sverige (Luft i Väst)  
Skånes Luftvårdsförbund  
Värmlands läns Luftvårdsförbund  
Västmanlands läns Luftvårdsförbund  
Östergötlands Luftvårdsförbund  
Östra Sveriges Luftvårdsförbund

I luftvårdsförbunden ingår dessutom många företag. Att delta kan underlätta arbetet med att leva upp till kraven i egenkontrollförordningen. Medlemskap i ett luftvårdsförbund kan även ge tyngd åt företagets miljöprofilering och bidra med underlag till företagets miljörapportering.

*Källa: Naturvårdsverket*

## Östra Sveriges Luftvårdsförbund

Östergötland och Gotland är intresserade av att ansluta sig till Östra Sveriges Luftvårdsförbund. I våras inbjöds angränsande län in till dialogmöten för att undersöka intresset för att bli medlemmar i ÖSLVF.

Östra Sveriges Luftvårdsförbund består av 51 kommuner och 7 övriga medlemmar och mäter luftkvalitet för 3,2 miljoner invånare i Sverige.

I samband med senaste styrelsemötet i Dalarnas Luftvårdsförbund gavs information av ordförande Bengt Fladvad och förbundssekreteraren Frida Eik Öhman i ÖSLVF.

Efter informationen diskuterades medlemskapets för- och nackdelar. Det framkom att Dalarnas Luftvårdsförbund inte kan finnas kvar som organisation vid ett medlemskap i ÖSLVF. Ett medlemskap skulle också betyda avsevärt högre medlemsavgifter.

Styrelsen fastslogs att:

Dalarnas Luftvårdsförbund ska finnas kvar som organisation.

DLF har god ekonomi och inga behov av att höja medlemsavgifter för att klara sina åtaganden.

Vi har ett väl fungerande luftvårdsförbund med en positiv utveckling och brett kontaktnät.

Vi ska se över möjligheten att samarbeta med andra luftvårdsförbund.

Vi vill arbeta målinriktat och aktivt med luftvårdsfrågor i länet.

Vi vill "äga" frågan och inte enbart köpa tjänster.

## Luftmiljö och hälsa

### Ren luft firas för att minska ohälsa i världen

7 september i år firades för första gången den internationella dagen för ren luft och blå himlar den - Day of Clean Air for Blue Skies - på initiativ av FN:s generalförsamling. Dagen ska öka medvetenheten om luftföroreningar och dess förödande effekter på människors hälsa och uppmanar till åtgärder för en renare luft världen över.

Ett ökat internationellt intresse för ren luft och dess betydelse för människors hälsa ligger bakom FN:s initiativ Day of Clean Air for blue skies. Dagen ska vara årligen återkommande och sätter fokus på luftföroreningarnas betydelse för människors hälsa och miljö.

Luftföroreningar orsakar cirka 7 miljoner förtida dödsfall varje år i världen och har av Världshälsoorganisationen blivit kallad för "den osynliga mördaren". Det är fler som dör av luftföroreningar än de som dör av malaria, tuberkulos och aids tillsammans. I Sverige är siffran 7 600 förtida dödsfall varje år. *Källa Naturvårdsverket pressmeddelande 2020 09 07*

### Referensgrupp för arbets- och miljömedicin

Luftvårdsförbundet ingår i referensgruppen för arbets- och miljömedicin, AMM. Det är en arena för kunskapsutbyte om miljö- och hälsa. I gruppen diskuteras bland annat:

- Nationell rapport kopplat till mätningar i Dalarna om barns miljö.
- SMHI:s beräkningar om hur brandrök sprider sig och hälsoeffekter.

### Barns hälsa och luftföroreningar

Barn är särskilt utsatta för luftföroreningar. Barn rör sig mera och har en snabbare andning samtidigt som lungorna är mindre. Det gör att relativt mer luftföroreningar tas upp i ett barns luftvägar och lungor jämfört med vuxna. Barns lungor, hjärnor och inre organ växer snabbt under de första levnadsåren, vilket gör dem extra känsliga för hälsoeffekter. Även barns immunsystem är under utveckling och därför drabbas barn ofta av infektioner i luftvägarna. Dessutom är barn olika känsliga och kan reagera olika starkt då de vistas i miljöer med förorenad luft.

Luftföroreningar i miljöer där barn vistas kommer ofta från trafiken eller från eldning med ved. Andra viktiga källor till förorenad luft är rökning inom- och utomhus.

[Luftkvalitén i barns närmiljöer – en kunskapsinventering. Arbets- och miljömedicin Syd, Lunds universitet, Rapport nr 10/2019.](#)

### Luftmiljö SMHI

#### Luftföroreningar från skogsbränder undersöks i nytt projekt

Flera stora skogsbränder i de stora skogstäckta områdena på norra halvklotet har de senaste åren lett till ökad mängd luftföroreningar som påverkar människors hälsa. Nu ska forskare undersöka hur ett förändrat klimat med stigande temperaturer och fler extrema värmeböljor påverkar skogsbränder.

*Källa: SMHI 24 juni 2020*

## Kommande möten i Dalarnas Luftvårdsförbund

Årets sista styrelsemöte blir den 3 december på Länsstyrelsen.

E-post: [info@dalaluft.se](mailto:info@dalaluft.se)

Webb: [dalaluft.se](http://dalaluft.se)